

Fristilling av gamle styva asker og etablering av nye styvingstrær på Follaug, Skien

Tittel: Fristilling av gamle styva asker og etablering av nye styvingstrær på Follaug, Skien

Notat nr.: 1-2012

Forfatter: Steinar Vatne

Dato: 15.02.2015

Sider: 4

Oppdragsgivar: Fylkesmannen i Telemark

Referat: På oppdrag fra Fylkesmannen i Telemark har Økolog Vatne i samarbeid med Arborist og Gartner Kenneth Thomassen fristilt tre gamle asketrær og forma 6 nye styvingstrær på Follaug, Skien. De gamle trærne har tidligere vært styva/lauva og er registrert som svært viktig naturtype (A-verdi). Tiltaket har bakgrunn i å bevare de gamle trærne og etablere en sammenhengende allè ved å forme nye styvingstrær i mellom de gamle. På eget initiativ blei lavfloraen på de gamle trærne undersøkt, med funn av rødlistearten bleikdoggnål *Sclerophora nivea* (NT) på to av askene. Notatet gir en kortfatta skildring av arbeidet.

Refererast som: Vatne, S. 2012. Fristilling av gamle styva asker og etablering av nye styvingstrær på Follaug, Skien. Økolog Vatne Notat 1-2012.

Forsidebilde: Oversikt over alleen etter tiltaket. Foto S. Vatne

Emneord: Fristilling, styvingstrær, skjøtsel, lav

Produsert av: Økolog Vatne. Kolstad gård, 2665 Lesja. Tlf.: 97716036. E-post: vatne.steinar@gmail.com

Bakgrunn

På oppdrag fra Fylkesmannen i Telemark har Økolog Vatne i samarbeid med Arborist og Gartner Kenneth Thomassen fristilt tre gamle asketrær og forma 6 nye styvingstrær på Follaug, Skien den 01.02.12. Askene er en rest av en allè, og de bærer spor av å ha vært styva/lauva. Målet for allèen er å bevare og synliggjøre de gamle askene, samt å etablere en sammenhengende allè ved å rekruttere unge asketrær i mellom disse. De unge styvingstrærne kan over tid erstatte de gamle når de dør. Allèen er registrert som svært viktig naturtype (A), men tilstanden er kritisk: de gamle trærne har høye og tunge toppskudd som utgjør en fare for at de velter, og oppslag av ask, lønn og hegg har siden siste skjøtselstiltak (ca 15-20 år siden) kommet opp og skygga for de gamle trærne. Skjøtselstiltaket er i denne omgang fokusert på fristilling av de gamle trærne og nyetablering av styvingstrær. Trond Eirik Silsand har vært kontaktperson hos Fylkesmannen i Telemark.

Skjøtselstiltak

Løvoppslag rundt de tre gamle askene blei fjerna (Fig. 1, 4 og 5), og stubbene blei kapp rett over bakkenivå. Seks yngre asketrær blei satt igjen og forma til nye styvingstrær (Fig. 1 og 3). Utstyr: motorsag og treklatreutstyr. Kvist blei kjørt bort til avfallsmottak, mens stokkene blei henta av folk i nabolaget.

Artsregistreringer

På eget initiativ blei lavfloraen på de tre gamle trærne raskt undersøkt, med funn av rødlistearten bleikdoggnål *Sclerophora nivea* (NT) på stammene av den midtre og den nordre aska. Arten er relativt vanlig på gamle asker, men forekommer svært sjelden på edelløvtrær som er yngre enn 150-200 år. Ved grundigere undersøkelser av lavfloraen kan det forventes å finne flere rødlista lav som f.eks. klosterlav og *Gyalecta*-arter.

Våre anbefalinger til videre skjøtsel

- Fjerning av rot- og stubbeoppslag 2 ganger i løpet av sommeren 2012 (ryddesag), deretter årlig oppfølging etter behov. Det er viktig med høy innsats de første åra, slik at rotsystemet til krattet dør.
- Regelmessig styving/lauving av de unge askene, med ca 5-6 års mellomrom.
- Vurdering av overlevelse og avstandsregulering av de gjenstående askene om 5-6 år.
- Restaureringsbeskjæring av de gamle askene (egen vurdering under arbeid)

Bilder fra skjøtselsarbeidet

Fig. 1. Oversikt før (t.v.) og etter (t.h.) fristilling av den midtre og nordre aska og etablering av seks nye styvingstrær. Foto: S. Vatne

Fig 2. Før (t.v.) og etter (t.h.) fristilling av den søndre aska. Foto: S. Vatne

Fig 3. Før (t.v.) og etter (t.h.) forming av fire nye askestuver. Foto: S. Vatne

Fig 4. Før (t.v.) og etter (t.h.) fristilling av den midtre aska. Foto: S. Vatne

Fig 5. Før (t.v.) og etter (t.h.) fristilling av den nordre aska. Foto: S. Vatne